

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
in de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Betreft:
Sociaal Domein rond jeugd, zorg en participatie en beleidsplan Participatie

Leeuwarden, 12 april 2014

Geacht College,

Hierbij ontvangt u de schriftelijke versie van het advies van de Cliëntenraad Werk en Inkomen m.b.t. het Koersdocument 'Hervorming Sociaal Domein rond jeugd, zorg en participatie en het beleidsplan Participatie'.

Een digitale versie werd u al eerder toegestuurd.

Met vriendelijke groet,
Namens de Cliëntenraad Werk en Inkomen,

i.o.

Joop Abma, voorzitter.

 0650 486 920 / joopabma@gmail.com

bijlage: 1

Advies Cliëntenraad Werk en Inkomen over het Koersdocument Hervorming Sociaal Domein rond jeugd, zorg en participatie en het beleidsplan Participatie.

De Cliëntenraad Werk en Inkomen (CR) is gevraagd te adviseren over het Koersdocument Hervorming Sociaal Domein rond jeugd, zorg en participatie en het beleidsplan Participatie. Vooraf wil de CR duidelijk maken niet te kunnen instemmen met de gehele operatie op zich. Wij denken dat de positie van de cliënten hier ondergeschikt wordt gemaakt aan het soepel verlopen van de reorganisatie. Desondanks wil de CR uit grote zorg haar advies meegeven. In ieder geval is de CR tegen het inzetten van de instrumenten “handhaving” en “keukentafelgesprekken”. Daarover verderop in het advies meer.

Eerst adviseren wij over de vier in de oplegger genoemde vragen, daaronder voegt de Cliëntenraad nog enkele opmerkingen toe.

1. Verregaande regionale samenwerking

CR maakt zich zorgen over het feit dat het Rijk in het kader van de Participatiewet nog met nadere (dwingende) regelgeving kan komen over samenwerking rond het Werkbedrijf, de instrumenten Beschut Werken en de loonkostensubsidie en de doelgroep die hiervoor in aanmerking kan komen. Dit gaat ten koste van de toch al minimale beleidsvrijheid van de gemeenten in het kader van de nieuwe Participatiewet.

Verplichte samenwerking binnen een netwerkstructuur moet er naar ons idee niet toe leiden dat de regie in de praktijk wordt versnipperd, doordat instrumenten en producten bij verschillende organisaties worden neergelegd. De regie moet eenduidig zijn en transparant. Daarbij dient gezorgd te worden voor eenduidige toegang van de cliënten.

2. Stimuleren zelfredzaamheid door flexibilisering regelgeving

We vinden het een goede zaak dat cliënten geen administratieve en daarmee financiële belemmeringen meer ondervinden bij flexwerk en/of deeltijdwerk. Wij adviseren alternatief 2, waarbij de inkomsten achteraf verrekend worden.

3. Loonkostensubsidie

In het beleidsplan wordt aangegeven dat mensen een combinatie krijgen van loon met een aanvullende uitkering in het kader van de Participatiewet. Dit laatste betreft het onderdeel loonkostensubsidie. Hier zijn wij het niet mee eens, mensen blijven dan in een afhankelijkheidsrelatie zitten. We adviseren om het totaal aan inkomsten in de vorm van loon uit te betalen. Een werknemer die voor een gesubsidieerde instelling werkt, krijgt zijn inkomsten toch ook in de vorm van loon en niet in de vorm van subsidie, ook al maakt de subsidie het mogelijk dat de werknemer kan worden betaald voor zijn werkzaamheden.

De doelgroep die in aanmerking zal komen voor de Quotumwet en daarbij gebruik zal maken van loonkostensubsidie, betreft in feite de doelgroep die eerder in een sociale werkvoorziening terecht kon, maar hier door het nieuwe regime niet meer voor in aanmerking komt. Gezien het feit dat de inzet van loonkostensubsidie financieel beperkt wordt, is het voor ons de vraag hoeveel geld er resteert na invulling van de zogeheten garantiebanen voor deze doelgroep. Zeker als gemeenten daarnaast worden gedwongen om zoveel mogelijk loonwaarde in te zetten. Dit vinden we een tegenstrijdige opdracht. De gemeente zal zich dan zoveel mogelijk inzetten voor mensen aan de bovenkant van de arbeidsmarkt, mensen met een hoge loonwaarde. Hebben we het dan bijvoorbeeld over mensen met 90 % loonwaarde? We maken ons zorgen over de groep hier tussenin. Wat blijft er voor budget voor hen over? We willen de gemeente vragen deze kanttekeningen te gebruiken bij de nadere beleidsontwikkeling. En zodra de gemeente hier een reëel financieel beeld bij heeft, willen we weten hoeveel banen zij door middel van loonkostensubsidie denkt te kunnen realiseren en van welke loonwaarde zij uitgaat. De CR maakt zich daarbij ook zorgen over de instroom van Wajongers vanaf 1 januari 2015 waardoor het eventueel beschikbare budget nog verder onder druk komt te staan.

4. Beschut werk

Het is ons helaas duidelijk dat de huidige WSW een sterfhuisconstructie wordt. We willen graag weten hoeveel mensen er nu in de WSW zitten, zodat we ons een beeld kunnen vormen van de verhouding tot het beoogd aantal plekken (200) Beschut werken. Dan blijft er ruwweg nog een derde over. De CR wil graag weten of de groep die dan buiten de boot zal vallen gebruik kan maken van het instrument loonkostensubsidie.

We willen graag weten wat de maximale loonwaarde wordt voor mensen die gebruik kunnen maken van het instrument beschut werken.

We adviseren om waar mogelijk slimme combinaties te maken tussen Beschut werken en (alternatieve) vormen van dagbesteding in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Hiermee kunnen de kosten per plek worden gereduceerd en meer mensen aan een zinvolle dagbesteding worden geholpen.

Verdere opmerkingen CR

No-Riskpolis

De gemeente stelt dat hierbij ruimte ontstaat voor integraal beleid en maatwerk qua hoogte en duur. Gezien de verplichting die het Rijk oplegt over de duur lijkt dit ons niet aan de orde. En de hoogte van de polis zal afgestemd moeten worden op het risico dat de werkgever loopt. We willen hier graag over meedenken, maar wel in

relatie tot het aantal polissen dat de gemeente denkt te kunnen afsluiten. Het aantal polissen dat kan worden afgesloten mag niet afhankelijk zijn van de hoogte van de dekking, maar dient gerelateerd te worden aan het aantal mensen dat geholpen moet worden.

Handhaving

Wij geloven niet dat handhaving ondersteunend en dienstbaar is aan participatiedoelstellingen en de zelfredzaamheid van cliënten bevordert. Iemand die naar vermogen participeert kan niet bestraft worden. De component “naar vermogen” maakt het, zeker bij een kwetsbare doelgroep zoals waar het hier om gaat, moeilijk te bepalen of iets verwijtbaar is of niet erg moeilijk. Zoals wij al bij een eerdere gelegenheid opmerkten ligt willekeur dan op de loer. Ook bestaat bij al te nadrukkelijke “drang en dwang” het gevaar dat mensen over hun eigen kracht gaan hetgeen ziektebevorderend is. Daarbij bestaat ook het gevaar dat mensen zorgmijdend worden. De CR kan dan ook niet instemmen met dit instrument en zou veel liever inzetten op motiveren en stimuleren.

Vernieuwen en verbeteren sociale dienstverlening

Het lijkt de CR een goede zaak dat burgers terecht kunnen bij de sociale wijkteams voor al hun vragen en dat daarmee een einde komt aan het systeem waarbij cliënten een steeds wisselende contactpersoon hebben en dat het KCC vragen van cliënten doorsluisst naar de betreffende contactpersoon van Sociale Zaken. Wel dient gewaakt te worden voor de privacy van burgers die met hulpvragen bij het sociale wijkteam komen. Ook dient de burger duidelijk en eenduidig op de hoogte gebracht moeten worden dat er inzagerecht in zijn of haar dossier bestaat. Zoals opgemerkt in de inleiding is de CR tegen de “keukentafelgesprekken” zoals die de plannen genoemd worden. Het dient iedere burger vrij te staan om te bepalen of een dergelijk gesprek thuis plaats vindt of op een daartoe ingerichte plek in de wijk. Voor de wijkteams dienen veeleer spreekkamers te worden gecreëerd waar cliënten terecht kunnen. Een dergelijke neutrale plaats komt naar onze mening veel meer ten goede aan een open interactie tussen cliënt en hulpverlener. In elk geval hoort de keuze bij de cliënt te liggen.

Leeuwarden, 7 april 2014
Cliëntenraad Werk en Inkomen